

O problemach psychiatrii najlepiej dyskutuje się w Bieszczadach

XX Międzynarodowa Konferencja Naukowo-Szkoleniowa Bieszczadzkie Dni Psychiatryczne (15-17 października w Ariamowie) okazała się sukcesem organizacyjnym i merytorycznym. Na spotkanie przybyło 550 osób z całego kraju oraz ponad 30 wykładowców z czołowych uczelni i klinik. Nad całością czuwał prof. Andrzej Czernikiewicz z Lublina.

Organizatorzy cieszyli się, że konferencja przekroczyła nie tylko granicę UE, dochodząc do Lwowa (wycieczka), ale także granice psychiatrii – podczas wykładu prof. Jerzego Vetulaniego na temat nagród Nobla w medycynie 2014-2015.

W kręgu farmakoterapii i neurobiologii

Tematyka konferencji była bardzo zróżnicowana. Dużą część obrad poświęcono farmakoterapii oraz neurobiologii.

Prof. Andrzej Czernikiewicz mówił o wpływie leków przeciwdepresyjnych na ekspresję genów związanych z neuroplastycznością i neurogenezą. O neurodegradacji w procesie schizofrenii wykladał prof. Bartosz Łoza, zwracając uwagę na zbyt rzadkie stosowanie w Polsce neuroleptyków o przedłużonym działaniu w formie iniekcji. Przegląd najnowszych zaleceń na temat stosowania benzodiazepin oraz innych leków w ich nowych wskazaniach obrazowo przedstawili prof. Przemysław Bieńkowski oraz prof. Jerzy Samochowiec.

Prof. Agata Szulc podkreślała rolę badań neuroobrazowych mózgu w diagnostyce chorób psychicznych oraz w analizowaniu wpływu farmakoterapii na mózg, co jest przydatne w prognozowaniu leczenia i rokowaniu.

Bardzo interesujący problem limbicznego zapalenia mózgu naświetlił dr Patryk Matuszek. To schorzenie mające w obrazie klinicznym całą gamę objawów psychotycznych. Ważną rolę diagnostyczną odgrywają badania przeciwciał, płynu mózgowo-rdzeniowego i badania neuroobrazowe. Dr Matuszek zwrócił uwagę lekarzy psychiatrów na znaczenie leczenia immunosupresyjnego i właściwą diagnostykę immunologiczną u pacjentów hospitalizowanych niejednokrotnie z powodu schizofrenii, zaburzeń schizofrenopodobnych czy urojenio wych.

Jak istotne znaczenie ma dokładne określanie dawki leków, szczególnie tych mających złożony mechanizm działania, mówiła prof. Dominika Dudek. W różnych stężeniach ten sam lek wpływa na różne obszary kliniczne. Leki przeciwdepresyjne w niskich dawkach mają potencjał nasenny, a w wyższych przeciwdepresyjny.

Dr Tomasz Szafrąński przedstawił najnowsze zalecenia dotyczące skuteczności i bezpieczeństwa stosowania leków u pacjentów z zaburzeniami psychicznymi, a jednocześnie chorujących neurologicznie (padaczka, choroba Wilsona, Parkinsona).

Ciekawe, a zarazem jakże odmienne badania dotyczące teorii powstawania schizofrenii przedstawił prof. Aleksander Filz, naczelny psychiatra kliniki we Lwowie (oparte na doświadczeniu psychoterapeuty) oraz prof. Hanna Karakuła-Juchnowicz (teoria procesów zapalnych).

ORGANIZATORZY Bieszczadzkich Dni Psychiatrycznych uczcili XX konferencję okolicznościowym tortem

Od zaburzeń psychicznych dzieci do psychogeriatry

Jak co roku podczas BDP, nie zabrakło panelu poświęconego psychiatrii dzieci i młodzieży. Prof. Małgorzata Janas-Kozik oraz prof. Hanna Karakuła-Juchnowicz omówiły zaburzenia psychiczne okresu ciąży, porodu i okresu poporodowego. Przedstawiono też najnowsze klasyfikacje DSM V związane z autyzmem. Podkreślano rolę indywidualnego podejścia, wytrwałości i powtarzalności oraz konsekwencji zarówno ze strony terapeuty, jak i opiekuna pacjentów z autyzmem.

W konferencji znalazły swoje miejsce także choroby afektywne. Prof. Dominika Dudek mówiła o smutkach i lękach „białych kołnierzyków”, prof. Bartosz Łoza przestrzegał przed rozpowszechnianiem się nowych form zaburzeń, np. zespołu wypalenia czy przewlekłego zespołu braku sensu. Wykład wpisał się znakomicie w panel „Zrozumieć depresję”. Dr Sławomir Murawiec zapoznał zebranych z teorią zapalną depresji, przedstawiając rolę czynników zapalnych oraz układu immunologicznego w procesie powstawania depresji.

Prof. Tadeusz Parnowski podzielił się swoim doświadczeniem z zakresu psychogeriatry. Przestrzegał przed polipragmatyzm, uczulał na odpowiednie dawki i wybór leków oraz na wczesne diagnozowanie i leczenie odepień. Najwięcej uwagi poświęcił depresji u ludzi starszych, która może dotyczyć w bezpośredni lub pośredni sposób do 80 proc. tej populacji.

Konsultant krajowy ds. psychiatrii prof. Piotr Gałęcki rzeczowo, a zarazem dowcipnie przedstawił różnice między mózgiem kobiety i mężczyzny zarówno w aspekcie biologicznym, jak i behawioralnym, wzbudzając duże zainteresowanie obu płci.

Nie zabrakło „gorących” tematów

Najbardziej dynamiczny okazał się wykład dr. Mariana Macandera przygotowany z dr. Krzysztofem Zboralskim dotyczący problematyki

psychiatrycznej w lotnictwie cywilnym i wojskowym. Temat zyskał na aktualności ze względu na niedawną katastrofę samolotu Germanwings, spowodowaną przez samobójstwo pilota w depresji. Omówiono także wypadki podczas pokazów Air Show na przestrzeni ostatnich lat, zwracając uwagę na niezwykle obciążenia pilotów wobec oczekiwania widzów i przelotnych.

Interesujące dwie sesje zorganizowała prof. Irena Krupka-Matuszczyk. Pierwszy panel dotyczył badań psychiatrycznych i psychologicznych przed i po operacjach bariatrycznych u pacjentów z otyłością olbrzymią. Drugi panel poświęcony był badaniom klinicznym w obliczu zmian w przepisach UE, które wchodzi w życie w 2016 r. również w Polsce. Zwrócono uwagę na rolę ośrodków badawczych, problem odszkodowań, dokumentacji medycznej oraz bardzo ważnego aspektu jednoczesnego rozliczania badań klinicznych i procedur NFZ.

Wiele pytań i kontrowersji wzbudzały zagadnienia prawne w psychiatrii, które podczas konferencji szczegółowo omawiał mec. Wojciech Wojtal.

Zajęcia plenerowe i towarzyskie

Ostatniego dnia BDP odbyły się warsztaty w plenerze, podczas których przećwiczone udzielanie pierwszej pomocy w zaburzeniach psychicznych w górach. Była też okazja do zwiedzania Przemyśla i Lwowa.

Uczestnicy podkreślali wysoki poziom merytoryczny spotkania, a organizatorzy dziękowali m.in. za udział w licytacji przedmiotów na rzecz Fundacji „Jerzyk”.

Wykładowcy oraz osoby trwale związane z BDP zostały obdarowane przez dr. Macieja Kuligowskiego, przewodniczącego Komitetu Organizacyjnego, pamiątkowymi, imiennie grawerowanymi fajkami z jednej z najstarszych wytwórni fajek z Przemyśla. Z okazji jubileuszu konferencji nie zabrakło „urodzinowego” tortu dla 550 osób oraz chwil relaksu przy muzyce legendarnego zespołu KSU. (MK)

Opinie

Staramy się zrozumieć trudnych pacjentów

Lek. Teresa Adamczyk, członek Komitetu Organizacyjnego BDP:

W kulturze psychiatrycznej i w nastawieniu ludzi do chorób psychicznych nastąpił znaczny postęp. Jest już pewna grupa pacjentów, którzy nie tylko nie wstydzą się swojej choroby, ale w sposób otwarty o niej mówią i wierzą, że otrzymają

pomoc od specjalistów w tej dziedzinie.

ŚWIATOWA ORGANIZACJA ZDROWIA SZACUJE, ŻE OKOŁO 25 PROC. POPULACJI ŚWIATA OKRESOWO CIERPI NA ROZMAITE ZABURZENIA PSYCHICZNE. Wynikają one z niewspółmierności między gwałtownym rozwojem techniki a ograniczonymi możliwościami adaptacyjnymi człowieka. Jak powiedział prof. A. Czernikiewicz: „każdy pacjent jest trudnym pacjentem”. Dlatego temat XX Bieszczadzkich Dni Psychiatrycznych – „Pacjent trudny do terapii” był jak najbardziej trafiony i zawsze będzie tematem aktualnym.

UCZESTNICY KONFERENCJI MOGLI WYSŁUCHAĆ NAJLEPSZYCH POLSKICH WYKŁADOWCÓW, m.in. profesorów: Andrzeja Czernikiewicza, Jerzego Vetulaniego, Przemysława Bieńkowskiego, Dominiki Dudek, Bartosza Łoza, Tomasza Szafrąńskiego, Agaty Szulc, Tadeusza Parnowskiego, Piotra Gałęckiego. Gościliśmy też prof. Aleksandra Filza z Ukrainy, który po swoim wykładzie „Schizofrenia” zaprosił uczestników konferencji do odwiedzenia Kliniki Psychiatrycznej we Lwowie.

SZCZEGÓLNE SŁOWA PODZIĘKOWANIA należą się dyrektorowi Wojewódzkiego Szpitala Psychiatrycznego im. prof. Eugeniusza Brzezickiego w Żurawicy Mariuszowi Kwaśnemu, który wzbogacił program konferencji o panel „Zrozumieć depresję”.

OGROMNE ZAANGAŻOWANIE I TRUD w organizacji jubileuszowej konferencji wykazał dr Maciej Kuligowski, który przypomniał lekarzom również o ich pasjach: literaturze, muzyce, sporcie, poznawaniu świata.

GRUPA LEKARZY UCZESTNICZĄCA W WYJEźDZIE DO LWOWA mogła odwiedzić tamtejszą operę, zwiedzić Cmentarz Łyczakowski oraz wraz z burmistrzem Lwowa oglądać miasto nocą.

JEDNYM ZE SPOSOBÓW ZDYSTANSOWANIA SIĘ WOBEC WŁASNEGO ZAWODU było rozegranie Pierwszych Mistrzostw Polski Psychiatrów w Tenisie Ziarnym. Pierwsze miejsce w kategorii kobiet zdobyła prof. Halina Michałowska-Marmurowska, a w kategorii mężczyzn dr Maciej Kuligowski.

UCZESTNICY XX BIESZCZADZKICH DNI PSYCHIATRYCZNYCH uważają, że udział w tej konferencji wzbogacił ich wiedzę merytoryczną i praktyczną.

Dostęp do psychiatrów dziecięcych bywa utrudniony

Artur Cielński, prezes Fundacji Pomocy Dzieciom Przewlekłe Choroby „Jerzyk” z Przemyśla:

Bardzo się cieszę, że już po raz drugi na zaproszenie dr n. med. Macieja Kuligowskiego nasza fundacja mogła być współorganizatorem XX Bieszczadzkich Dni Psychiatrycznych. Cieszy mnie też fakt, że po raz kolejny jedna z sesji konferencji poświęcona była psychiatrii dziecięcej i problemom, z jakimi spotykają się mali pacjenci i ich rodzice.

W POLSCE NADAL MAMY NIEDOBÓR PSYCHIATRÓW DZIECIĘCYCH, a ich nierównomierne rozmieszczenie i skoncentrowanie przeważnie w dużych, zwłaszcza akademickich ośrodkach powoduje, że dostęp do nich w tzw. terenie jest cały czas utrudniony. Tymczasem odsetek dzieci i młodzieży z problemami natury psychicznej stale rośnie. Dlatego tego typu spotkania i wymiana doświadczeń, poznawanie nowych trendów w leczeniu czy diagnostyce mają ogromne znaczenie.

DZIĘKUJEMY RÓWNIEŻ ZA MOŻLIWOŚĆ PRZEPROWADZENIA KOLEJNEJ JUŻ AKCJI CHARYTATYWNEJ PODCZAS UROCZYSTEJ KOLACJI. Pieniądze zebrane podczas aukcji (ok. 8000 zł) znacząco zasilą budżet prowadzonego przez nas z własnych środków Ośrodka Rehabilitacyjno-Psychologicznego, w którym obecnie z pomocy specjalistów korzysta również grupa dzieci chorych na autyzm.

BARDZO SERDECZNIE CHCIAŁBYM PODZIĘKOWAĆ WSZYSTKIM DARCZYŃCOM PRZEDMIOTÓW NA AUKCJĘ (jednym z nich był „Puls Medycyny”) oraz wszystkim, którzy z dużą determinacją uczestniczyli w licytacji. Mam nadzieję, że spotkamy się znów za rok.